

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Égész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A zentai programbeszéd.

A tiszamenti bácskai város oda át aligha ünnepelte valaha az áldozó csü-törtököt akkora sokadalommal, külsőleg olyan fényesen és színesen, bensőleg olyan lelkesen és tartalmasan, mint most.

A város lobogó díszben pompázva fogadta a nemzeti munkapárt képviselő-jelöltjét, dr. Teleszky János pénzügy-minisztert. Talpon volt az egész város apraja-nagyja s a számuk megsoka-sodott a közelből és távolból egybe-sereglett vendégekkel, kik riadó éljen-zéssel köszöntötték a reggeli vonattal odaérkezett minisztert.

Bókoló liliumok — fehérruhás leánykák — szegték kétfelől a minisz-ter utját szalonkocsijától a fogatáig s nemzetiszínű lobogóval ékesített kocsik végtelen hosszú sora kísérte be a vá-rosba.

Ünnepiesen lelkes volt a köszöntés s ünnepiesen komoly a viszonzás, a miniszter programbeszéde. Nem folya-modott a hatásnak utszéli, olesó esz-közeihez, az államférfiu felelősségérze-tének magasztaláról egyetlen-egy pilla-natra sem szállt alá a kortesigérgetés alacsony színvonalára. Programot adott

megoldandó országos feladatokról s nem reményeket nyújtott egyoldalú, kielégit-hetetlen vágyak betöltésére.

Mint hogy az új pénzügyminiszter-nek ez volt első fellépése a nyilvánosság előtt, képviselőjelölti beszédének formá-jába bölcs meggondolással belefoglalta pénzügyminiszteri munkaprogramját. Így a zentai választópolgárokhoz intézte ugyan szavait, de beszédének magvas pénzügyi, gazdasági, szociális és kultu-rális gondolat tartalma az egész ország-nak szólt.

Meglehet, szokatlan képviselőjelölti programbeszédben az állami élet felfo-gásában megnyilatkozó államférfiu böl-ceségnek ez a teljessége, nemkülönben a tárgyalásnak ez a szorosán tárgyi-lagos, komoly, higgadt hangja, de Zenta derék választópolgársága, mint fel-fel-zugó tetszése mutatta, megértette a programbeszéd országos jelentőségét s méltatta nem hatásra, mint inkább meggyőzésre törekvő formáját, viszont a nemzet köszönettel veszi a pénzügy-miniszter figyelmét, mellyel mindjárt első nyilvános fellépésekor tájékoztatta szándékairól és terveiről.

A programbeszéd dr. Teleszky János pénzügyminisztert annak mutatja, ami-nek eddig ismertük: a megfontolt, ko-

moly munka emberének, akiben Lukács László kormánya nagyértékű erővel gazdagodott. Ha az országgyűlés munka-képességét a jobb belátás végre-valahára helyreállítja s a pénzügyminiszter munka-erejének teljes kibontakozása módot és alkalmat nyújt, az ország gazdasági és kulturális haladását hathatósan szolgáló nagy alkotásokat várhatunk tőle.

Zenta város nemzeti munkapárti választó polgársága valóban büszke lehet arra, hogy ily illusztris férfiú ne-vével és programjával szállhat a zászló becsületéért a küzdelembe, de e büsz-kesége csak akkor lesz igazán megér-demelt, ha e zászlót diadallal épen hozza vissza a csatából.

* * *

Dr. Teleszky János pénzügyminiszter szerdán este a budapest—zimonyi rendes személyvonattal indult el Zentára, hogy programbeszédét elmondja. Kiséretében vol-tak Okolicsányi János, Lónyai Géza, Ersey Péter, Lator Sándor, Moesáry Géza, dr. Ko-nyovits Dávid, Ertl János, Zsibory József és Vermes Zoltán nemzeti munkapárti képviselők.

Szabadkán a pénzügyminiszter és a képviselők kocsiját a szabadka—zentai helyi-érdekű vasut reggeli rendes személyvonatához kapesoltak. Itt szálltak fel: ifj. Vojnits István, Bács-Bodrog vármegye főispánja, aki Fodor Mihály kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Faragó János kir. tanfelügyelő és dr. Kovacsich

Saját érdekében cselekszik, ha kékkő, raffia, rézkénpor, kénmáj, kénpor, carbolineum és kátrány

szükségletét cégünknel szerzi be, mert jobb minőségben és olcsóbban, mint nálunk, azokat sehol meg nem kapja.

Figyelmét felhívjuk még dusan felszerelt festék, lakk, ecset, mindennemű föld- és vegyifesték, kence, terpentín és piktortégla raktárunkra.

Ásványvizek összes minőségben.

RÁCZITS és CZVRKUSITS

fűszer-, csemege-, festék- és rövidáru nagykereskedők

ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6.

100-42

Dezső főispáni titkár kíséretében már egy nappal előbb Zentára utazott, de még az éjjel Csókán és Szegeden át Szabadkára jött a miniszter elé, továbbá *Schmausz* Endre ny. főispán, *Latinovits* Pál volt főispán, *Dungyverszky* Bogdán munkapárti képviselők, *Scultéty* Ferenc Bács-Bodrog vármegye alispánja, *Hauke* Imre, Zombor sz. kir. város polgármestere, *Szlan-*
kovits György műszaki tanácsos, a Bács-Bodrog megyei államépítészeti hivatal feje, *Fratricsevits* István topolyai főszolgabíró, *Rácz* Soma áll. főgimnáziumi tanár és *Bitter-*
mann Sándor, a Bácska felelős szerkesztője.

A fogadtatás.

Reggel pontban egynegyed hétkor érkezett Zentára Teleszky miniszter és kísérete. Az állomáson rendkívül szíves és meleg fogadtatásban volt része a nemzeti munkapárt máris nagyon népszerű és kedvelt képviselő-jelöltjének. Több mint harmadfélezer ember jelent meg a pályaudvaron zászlók alatt. A vonatot az odaváló rezes banda a Rákóczi-induló hangjaival fogadta, amelyet hosszú időre elnémított az egybegyűlt választópolgárság lelkes meleg éljenzése.

Azután az ünneplők sorából előlépett *Vuics* János földbirtokos, az ottani nemzeti munkapárt elnöke és lelkes beszéddel üdvözölte a minisztert.

Zenta város polgársága örömmel hallotta, — ugymond — hogy nagyméltóságod elfogadta a följánlott jelöltséget, s hogy magyaranyu hivatalos elfogaltsága közepette is időt szakított magának arra, hogy eljőjjön választói közé. Az állami kormányzat igen jelentős tényezője Nagyméltóságod, aki a mai napon Zentán kibontja a munkapárt lobogóját és mi bizton hisszük, hogy ez a lobogó Nagyméltóságod nevével győzni is fog. Hazánk csak úgy haladhat tovább, a fejlődés és virágzása útján, ha hazánk nagy bölcsesége, *Deák* Ferenc politikáját követjük, amelyet Nagyméltóságod képvisel. *Deák* Ferenc politikájának köszönhetjük, hogy a mi pártunk már is olyan erős. Tisztelettel és szeretettel üdvözöljük a miniszter urat Zenta falai között, Isten hozta körünkben.

A szíves hangu köszöntőre Teleszky János dr. pénzügyminiszter meghatóttan köszöntötte meg a szíves hangu üdvözlést.

Megdobban a szíve — mondotta — ha a magyar Alföldre lép. Ez azért van, mert maga is az Alföld fia. Érzí, hogy másképp kell éreznie, gondolkoznia, ha erre az áldott földre lép, mert ez a föld adja a mi kincsünket és ez a föld biztosítja, hogy megérjük ebben az országban a második évezredet is. Zenta jelöltségét örömmel fogadja, mert az országnak ehhez a részéhez szíve hozzá van növe. Ezért örül, hogy e napot körükben tölti. Köszöni a fogadtatást s meg van győződve: Zenta város polgársága a kibontott zászlót diadalra is viszi. Az Uristen soká éltesse Zenta városát és minden lakóját!

Zugó éljenzés és taps köszöntötte a miniszter beszédét. Azután újra felharsant a Rákóczi-induló s ennek hangjai mellett virágot szóró fehér ruhás leánykák sorfala közt vonult ki a pályaudvarról, hogy *Vojnits* István báró társaságában a város által felajánlott négyeshintóba üljön. Azután megindult az imponáns menet be a városba. Elöl a rezes-banda haladt, amely az uton szebbnél-szebb magyar nótákat játszott, azután a minisztert vivő diszfogat, majd a kocsi beláthatatlan sora. Nem messze az állomástól hatalmas diadalkaput állított fel a városi tanács tele zászlókkal és ezzel a felirással:

ISTEN HOZOTT!

Másfélóra hosszat tartott, amíg a hosszú menet beért a pályaudvarról a Eugen-szállóba,

ahol a miniszter és kísérete számára a lakosztályokat berendezték. Megérkezése után több odaváló vezetőember látogatását fogadta a miniszter, majd a templomba ment rövid imára, tizenegyre tájban pedig megkezdte a küldöttségek fogadását.

Tisztelgő küldöttségek.

Délelőtt 11 órakor fogadta a miniszter a róm. kath. és görög keleti papság és hitközség népes küldöttségét, az izraelita hitközség nagyszámu küldötteit, *Scultéty* Ferenc a vármegye alispánja vezetése alatt a megyei törvényhatóságot és államépítészeti hivatal, *Fodor* Mikály kir. tanácsossal az élén a zombori pénzügyigazgatóságot, járásbírószágot, adóhivatal, esendőrséget, az államvasutak és a posta küldötteit, a helyi főgimnáziumi tanári kart, a népiskolai tanszerveket, az ipartestületet, a pénzügytestet, *Csitaonit*, az önk. tűzoltótestületet, a kaszinót, a Tiszai Ármegyei Társulatát, a városi tanácsot és képviselőtestületet. Végül *Latinovits* Pál mint a megyei munkapárt egyik elnöke üdvözölte a képviselőjelöltet a párt nevében és bemutatatta a párt megjelent tagjait.

Délben szűkebb kerü ebéd volt az Eugen-szállóban, melyen a miniszter és kísérete is résztvett.

A programbeszéd.

Délután három órakor a választók nagy száma a Royal termében gyülekezett, ahol *báró Vojnits* István a párt vezére lelkesítette a polgárságot, hogy a város érdekében kezelt fogva, együttes erővel segítsék diadalra azt a zászlót, melyen Teleszky János pénzügyminiszter neve ragyog.

A buzdító szavakra percekig viharzott az éljen és ebben a lelkes hangulatban indult Zenta színe-java Teleszky-párt polgársága a nagypiac-terre, ahol újabb számai a polgárságnak állottak körül az emelvényt.

Felnégykor pontosan *Vuics* János zentai pártelnök megnyitotta a pártgyűlést, melynek célja — ugymond — meghallgatni országunk egyik legfiatalabb politikusanak programját. Csordultig van a szíve. Zenta polgárai azon az uton vannak, melyre régen kellett volna reáérvniök. Frigyet, szövetséget akar kötni oly férfival, kinek megnyerése az ország legnagyobb városának is büszkesége lehetne. Kívánatos lenne, hogy pártállásra való tekintet nélkül álljunk melléje, nem őt, hanem mi önmagunkat tiszteljük meg vele. Tudják, hogy idejött programvallásra, ő maga kívánt itt, a nyílt porondon szólni, hadd hallja meg az egész város.

Ajánlatára 30 tagu küldöttség ment Teleszky János Eugen-szállóbeli lakására, hogy meghívják programja elmondására.

A képviselők és megyei notabilitások társaságában érkező képviselőjelöltet szünni nem akaró éljenzés fogadta. Azután a következő beszédet mondotta Teleszky János dr.:

Tisztelt választóközönség!

Fogadják hálás köszönetemet szíves megjelenésükért s azért a bizalmukért, amelylyel a zentai kerület országgyűlési képviselőjeként munkapárti programmal felléptetni méltóztattak.

Az a körülmény, hogy a kormány egyik tagja vagyok, szinte feleslegessé teszi, hogy bővebben fejtegessem programom alapelveit, annyira természetes, hogy azok megegyeznek a nemzeti munkapárt programjával s azokkal, amiket a miniszterelnök ur a kormány bemutatkozása alkalmával a parlamentben kifejtett.

E program sarkköve az 1867-iki kiegyezés, amely ősi alkotmányunk épségben tartásával megteremtette a korona és a nemzet közötti üdvös együttműködés alapjait. Hogy

ez a kiegyezés hazánknak nem kárára, de előnyére volt, e tekintetben elég hivatkoznom arra a nagy haladásra, amelyet az 1867. óta lefolyt időszakban úgy nemzeti, mint gazdasági és kulturális tekintetben tettünk. Erre való tekintettel a nemzet jól felfogott érdekében állónak azt tartjuk, hogy a haza bölcsesége által teremtett közjogi alaphoz ezentúl is szívósan ragaszkodjunk, nem törekedvén annak megváltoztatására, de nem engedve annak bármely oldalról jövő megbolygatását sem.

Ennek érdekében s a nemzetünkre váró nagy kulturális és gazdasági feladatok megoldhatása céljából nemzeti erőfeszítésünk teljére van szükségünk, ennek előfeltétele pedig a nemzet legfőbb szerveinek, az országgyűlésnek munkaképessége.

Ezért tüzte ki a kormány első sorban feladatául a parlament munkaképességének helyreállítását.

E munkaképesség hiánya évtizedes betegsége közéletünknek s hogy ez a hol lappangó, hol megmegújuló s időről-időre erősebben kitörő kór nemzetünk életerejét jobban alá nem ásta, az csak a nemzet nagy életképességének és a betegség kitörését megelőző nyugodt idők erőgyűjtésének köszönhető. Nincs azonban az az egészséges szervezet, nincs az a felhalmozott erő, amely örökké ellen tudjon állani az életerőket megtámadó kórnak. És ha kellő figyelemre méltatjuk és tárgyilagosan bíráljuk azokat a jelenségeket, amelyek úgy határoinkon belül, mint azokon kívül észlelhetők, aggodva kell gondolnunk azokra a következményekre, amelyekkel a betegségnek krónikussá válása járhatna. Bizom a magyar nemzet életképességében, a magyar pártok hazafiságában és abban, hogy ez az életképesség és ez a hazafiság meg fogja találni az orvosszereket és helyre fogja állítani a parlament munkaképességét. Hiszen máris csaknem egyértelmű közvélemény alakult ki a tekintetben, hogy ez az orvosszer a választójognak megfelelő kiterjesztésében és ezzel kapcsolatban a képviselőház tanácskozási rendjének oly biztosításában áll, amely a kisebbség jogainak érvényesülését is lehetővé tegye. S ha vannak is eltérések a választójognak mily irányu kiterjesztése tekintetében, nincs nézeteltérés az iránt, hogy a választójog kiterjesztendő mindazokra az osztályokra, amelyek a jelenleg érvényben álló választójogi törvényeink életbelépte óta keletkeztek és erősödtek meg, s amelyek az ország ügyeinek vitelében való részvételre jogosultak és hivatottak, továbbá, hogy e kiterjesztésnek oly módon kell megtörténnie, hogy ezáltal a magyar állam egységes nemzeti jellege ne veszélyeztessék s az értelmiségnek az ország ügyeinek vitelére kellő befolyás biztosíttassék.

E feltételek megvalósítása nélkülözhetetlen, mert csak így lesz a jövőre állandóan munkaképes képviselőház biztosítható s erős a hitem, hogy a kormánynak rövidesen módjában lesz olyan javaslatok előterjesztése, amelyek az említett követelményeknek megfelelő, modern alapokon nyugvó választójog megteremtését célozzák. Az államélet minden téren megoldásra váró nagy feladatok sokasága a parlament munkaképességének helyreállítását parancsoló sürgősséggel követelik.

Védrendszerünk kiépítése és fejlesztése állami létünk biztonsága érdekében immár el nem odázható. Ha valaki, úgy bizonyára én tudom kellően mérlegelni ama nagy terheket, amelyekkel a fegyveres béke egybe van kötve. Tudatában vagyok annak, hogy az előző kormány által betervezett s a jelenlegi kormány által magáévá tett véderőjavaslatok jelentékeny munkaerővel és pénzalduzattal vannak egybekötve. De amely nemzet a népek versenyében nem akar hátramaradni, annak — hacsak geográfiai helyzete nem oly kedvező, mint amilyen kedvezőtlen e tekintetben a mi földrajzi fekvésünk — az az erőfeszítésben is lépést kell tartania versenytársaival s amint a többi európai államok fegyveres készenléte olyan arányokat ölt, mint napjainkban, addig mi sem zárkozhatunk el véderőnknek a nemzet anyagi erejével arányban álló fejlesztése elől. Ezt az arányt nem

tévesztik szem elől az alkotmányos tárgyalás alatt álló véderőjavaslatok s ezért vállalja ezekért a kormány a felelősséget, bár tudatában van annak, hogy azokból a nemzetre jelentékeny terhek hárulnak, de e terhek még mindig elviselhetőbbek a nemzetre nézve, mint aminők lennének a véderők elégtelenségéből reánk hárulható következmények, s másrészt nem tévesztendő szem elől, hogy a két éves szolgálati idő behozatala az állampolgárokra nézve jelentékeny gazdasági és szociális előnyökkel jár.

Az állásügyi kérdésnek méltányos alapokon tervezett megoldása csak növelni fogja az új véderőtörvények szociális előnyeit.

Ami pedig az államháztartásnak a véderő fejlesztéséből származó megterhelhetőségét illeti, azt az ország gazdasági erejének fejlesztésével kell ellensúlyoznunk. Erre szolgál egyrészt az a törekvés, hogy a véderőre fordított kiadásaink minél teljesebben az ország határain belül használtassanak fel, hogy így ezek a kiadások közgazdaságunkat táplálják. Erre szolgálnak továbbá a kormánynak azok az intézkedései, amelyek a mezőgazdasági termelés fokozását, az ipar, a kereskedelem és közlekedésügy fejlesztését célozzák.

Ha a hazánkban elért terméseredményeket a nyugateurópai államok terméseredményeivel hasonlítjuk össze, úgy azt látjuk, hogy e tekintetben igen sok a teendő. De figyelemmel arra, hogy földünk jobb minőségűnél fogva e részben kedvezőtlenebb éghajlati viszonyok dacára a külföldiekhez hasonló terméseredmények elérése éppenséggel nem lehetetlen, ez irányban gazdasági teljesítő-képességünk fejlesztésének szinte beláthatatlan lehetőségei nyílnak meg. Különösen áll ez a kisgazdák tekintetében.

Az egyes gazdálkodókra hárul ez irányban nagy feladat s a mezőgazdasággal foglalkozó osztályok szellemi és anyagi színvonalának az utóbbi években tapasztalható öröndetes emelkedése e tekintetben egy jobb jövődönnek biztos záloga, s mindenütt, ahol erre szükség van, találkozni fognak a kormány támogatásával és tanácsával.

Az állattenyésztés különös gondunk. Az állam a folyó évtől kezdve az eddigi kéthárom millió helyett évi hat millióval mozditja elő a községeknek apaállatok szerzésére irányuló törekvéseit. Hogy ez, kapcsolatban az állattenyésztés fejlesztésére irányuló egyéb kormányzati intézkedésekkel, amelyek közül csak a legelők szerzésének állami támogatással való előmozdítását és a díjazásokkal egybekötött állatkiállításoknak minél nagyobb mértékben való rendezését említem, a gazdálkodók és a közvagyonosság érdekei, de a fogyasztók szempontjából is mily fontos, azt szükségtelen fejtegetnem itt, ahol a közönség jelentékeny része földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozik.

A mezőgazdasági termelés fokozása érdekében szerfölött fontos a helyes birtokmegosztás. Ennek előmozdítása érdekében létesítette a nemzeti munkapárt kebeléből alakult első kormány a földhitelintézetekkel és a központi hitelszövetkezettel kapcsolatban a Földhitelintézetek Országos Szövetségét, amely altruista intézet, ott, ahol a viszonyok megkivánják és megengedik, a nagyobb birtoktestek parcellázását nyereszkedés nélkül előmozdítván, lehetővé teszi, hogy kisebb birtokosok vagy azok, akiknek eddig földbirtokuk nincs, akár vétel, akár bérlet útján földhöz jussanak, ami által a kivándorlás is

csökkenthető, a visszavándorlás pedig fokozható lesz.

A legfontosabb adatok egyike mezőgazdasági téren az, hogy az egyoldalú szemtermelés helyett minél több irányú mezőgazdasági termelésre térjünk át, s hogy nevezetesen gazdaközönségünk minél nagyobb mértékben igyekezzék felőlelni a jövedelmező kerti gazdálkodást. E tekintetben e város közönsége öröndetes haladást tüntet fel. A zentai dinnye már jó hírneve van s ha a megkezdett uton tovább haladva, a gazdálkodás a zöldségtermelést is fokozatosan fel fogja karolni. Jövedelmének lényeges gyarapodását érheti el. A kormány céltudatos munkát fejt ki abban az irányban, hogy különösen a kisgazdával a kerti művelést megkedveltesse s a kerti termékek értékesítését mentől kedvezőbbé tegye s az 1912. évi állami költségvetésben megkezdett uton fogunk e tekintetben lehetőleg még fokozott mértékben tovább haladni.

Mezőgazdaságunk jövedelmezővételére érdekében az egyeseken és az államon felül nagy feladat vár a gazdasági egyesületekre, amelyek a földművelésügyi miniszter urnak a folyó évi állami költségvetés alapján tett intézkedései által megszabadulva az anyagi gondoktól, nagy hivatásuknak fokozottabb mértékben fognak eleget tehetni a jövőben s annak a reményemnek adok kifejezést, hogy a gazdasági egyesületek a földművelésügyi kormányzattal karöltve s általa támogatva, mindinkább nagyobb eredményeket fognak elérhetni.

Hála az elmúlt évek iparfejlesztési akciójának, amely a dolog természetében rejlő egyes meddő vagy célteljesített kísérletek dacára egészben véve eredményesnek mondható, önámítás nélkül állíthatjuk ma már, hogy megszűntünk egyoldalúan mezőgazdasággal foglalkozó nép lenni. Sok még e tekintetben a teendő, de tud vagyunk a kezdet nehézségein s a jövő fejlődése annyival inkább biztató, mert minden létező ipartelep új iparág meghonosításának a lehetőségét mozditja elő.

A nagyiparnak korunk közgazdasági irányzatának megfelelő fejlődése, mint mindenütt, sajnos, hazánkban is nehéz helyzetbe hozta a kisiparosokat, kiknek támogatása és az új gazdasági irányzatba való beilleszkedésük előmozdítása a kormányzat egyik fontos feladata.

A magyar iparnak a kisipar még mindig jelentékeny tényezője. Az 1900. évi népszámlálás adatai szerint — az 1910. évek még nincsenek feldolgozva — ipari vállalataink 99.5 százaléka kisipari volt; az iparral foglalkozók 61 százaléka a kisiparban dolgozott 3.7 milliós értékű ipari termelésünknek közel egyharmadát kisipari műhelyekben állították elő. Ezek az adatok fényesen bizonyítják a kisipar jelentőségét s megcáfolják azt, hogy a kisipar állami támogatása céltalan, mert azt mesterséges eszközökkel a pusztulástól megmenteni nem lehet. Ellenkezőleg, a nagyipar mellett a kisiparnak mindig meglesz a maga jelentősége és hivatása. Ahol egyéni szükségletek kielégítéséről, egyéni izlés érvényesítéséről van szó, ott mindig a kisipar szerepe fog előtérbe tolni. Ezért támogatta a multban s fogja támogatni a jövőben a kormány a kisipart gépegélyek és munkaeszközök engedélyezésével, szórványosan — ha az indokolt — pénzsegélyezéssel is, továbbá a tanoncképzés gondozása, tanoncotthonok és

közműhelyek létesítése által, s a kormány nem fogja szem elől tévesztetni, hogy az ipar fejlődése akkor a legegészségesebb, ha a kisiparosok középiparosokká s ezek gyárosokká válnak. E cél biztosítása érdekében azonban a kisiparosoknak is tömörülniök kell, mert az egyesülésben rejlik a további fejlődés mozgató ereje.

Fontos a kisipari hitel ügyének rendezése is, nagy szerepe jutván e tekintetben az országos központi hitelszövetkezettnek, amely intézet szövetkezetek létesítése és céltudatos vezetése körül máris elismerésre méltó eredményeket ért el.

Gazdasági megerősödésünk szempontjából igen kívánatos kereskedelmünknek oly irányú fejlődése, hogy a primitív gazdasági viszonyok kísérő jelenségét képező felesleges közvetítő terhek kiküszöbölésével a gazdasági javaknak a termelők és a fogyasztók közötti szakszerű közvetítése, a termelvényeknek piacépes állapotba való hozása, a termelésnek a szükséglet kívánalmaihoz képest való irányítása, szóval: a kereskedelemnek nagy feladatai, amelyek ezt a gazdálkodási ágat ebben az értelemben az őstermeléssel és az iparral egyenrangú és egyenlő fontosságú gazdasági tényezővé teszik, lehetőleg hazai tőkével és hazai értelmiség által bonyolítottassanak le. E tekintetben sok a teendő társadalmi uton, mert a kormány tevékenysége itt jóformán csak az általános feltételek megteremtésére szorítkozhatik, de nem szabad elmulasztania a kormánynak egy alkalmat sem ily irányú fejlődés előmozdítására.

Ugy a mezőgazdaság, mint az ipar és a kereskedelem szempontjából főfontosságú közlekedési eszközeink fejlődése. Vasuti hálózatunk nagyjában kiépítettnek tekinthető s bár vannak egyes általános vagy helyi szempontokból kiépítendő vonalak, óvakodnunk kell attól, hogy a jövőben is abba a hibába essünk, amit a multban, sajnos, sokszor nem tudunk kikerülni, hogy gazdasági szempontból nem kellően indokolt vasutak építése által a rendelkezésre álló tőkét más, üdvösebb beruházásoktól vonjuk el. Sok helyütt keletkeztek a multban helyi érdekű vasutak a közúti hálózat rovására; most tehát az államháztartás és a közgazdasági viszonyok által megengedett kereteken belül inkább a közúti hálózat kiépítésére kell súlyt helyezni. Ennek érdekében a kormány közutakról szóló új törvény előkészítésével foglalkozik.

Majd így folytatta a miniszter-képviselő-jelölt:

Szociális téren is sok feladat vár megoldásra. Ezeknek egyik legfontosabbika az *állami alkalmazottak* kérdése. Az állami alkalmazottak helyzetének javítása érdekében a képviselőház legközelebbi ülésén beterjeszti a családi pótlékról szóló törvényjavaslatot, amelynek értelmében családi pótlékban fognak részesülni nemcsak az állami, de az államvasuti és vármegyei alkalmazottak is. Mielőbb előterjesztik a nyugdíjtörvény módosítását célzó javaslatot is, amelyben az állami tisztviselőknek a lakbérre, nyugdíjra, az özvegyek és árvák ellátásának javítására és a szolgálati időnek egyes viszonylatokban való leszállítására, továbbá egyes kisebb jelentőségű részletkérdésekre vonatkozó kívánalmait sikerülni fog úgy összeegyeztetnie a közszolgálat igényeivel és az államháztartás érdekeivel, hogy ez közmegegyezéssel találkozzék. Legközelebb elkészülnek a megyei

Szpevák Béla

szabadalmazott ülő helyzetben játszható billiárd és hozzávaló dákógyáros

!! ZOMBOR, !!

Thököly-ut 10. szám.

Szállit kávéházak, oukrászdák, uri szobák, nyaralók, továbbá hölgy-budoirok, kaszinók és egyesületek részére ülő helyzetben játszható

billiárdasztalokat
250 koronáért 250

részletre is. Kávéházakban nagy helymegtakarítás; az asztal igen kis helyet foglal el.

Szelle- és érzékfejlesztő szórakozást nyújt, miért is sehol sem szabad hiányoznia!

tisztviselők státuszrendezésére, az állami és nem állami tanítók és tanítónők és a kisdudorvónők fizetésének rendezésére és a lelkesítő kongruárá vonatkozó törvényjavaslatok. E javaslatok az államháztartásnak nagy megterhelését vonják maguk után, s a továbbmenő kívánalmak kielégítése az alkalmazottak nagy számára való tekintettel csak jelentékeny adóemelések útján volna elérhető. Ez pedig a termelő osztályok újabb megterhelését s a jövedelemeloszlásnak az egyes osztályok közötti olyan eltolódását eredményezné, ami hazánkban, ahol ugyanis túlsokan tolnak az ugynevezett hivatali pályák felé, s még mindig meglehetősen nagy az idegenkedés a kétségtelenül kockázattal járó termelő foglalkozásoktól, éppenséggel nem volna kívánatos.

A további illetményemelések helyett tehát a megélhetési viszonyok javításában kell keresni a helyzet orvoslását, amit részben maguk az alkalmazottak is előmozdítanak fogyasztási szövetkezetekbe való tömörülés útján, másrészt intenzívebb munka végzése által. Módot nyújtva, ha nem is az alkalmazottak számának apasztására, de legalább is arra, hogy a múlt években tapasztalható nagymérvű szaporítások szükségére fel ne merüljön. Ebből a szempontból kell megítélni a szolgálati pragmatika kérdését is, hogy az alkalmazottak jogviszonyai méltányosan szabályoztassanak, anélkül, hogy az alkalmazottak státust képezzék a státusban és anélkül, hogy a parlamenti felelős kormányzás a végrehajtó közegek feletti kellő rendelkezés hiányában lehetetlenné váljék.

Az adóreform életbelépte maga után vonja a különböző helyhatósági szolgáltatásoknak és az állami egyenes adókra különböző címeken kivetett százalékos pótlékoknak a kérdését. Mert nem állami adóink képezik a súlyos megterhelést, hanem az ezekre alkalmazható és a végtelenségig emelhető százalékos pótlékok. E kérdés szabályozása a városok részére új jövedelmi források nyitását fogja előtérbe tolni s e tekintetben különösen kívánatos a városi üzemeknek gazdaságos alapokon való létesítése és a telekértékemelkedéseknek a városi terhek viselésére való részbeni lefoglalása. Az örökösödési és az ajándékozási illetékek progresszív alapokon való reformjával is foglalkozik, úgy hogy a kisebb gazdasági egzisztenciák lehető kimélete mellett a vagyonosabb osztályok a közterheknek fokozottabb mértékben való viselésére vonassanak be.

Az állam bevételeinek a gazdasági élet fejlődésével járó természetes emelkedéséből és az állam üzemének intenzívebb kihasználásából reméli azokat a bevételi többleteket, amelyek nélkülözhetetlenek. Az államvasutak jövedelmezősége tekintetében a fejlődésnek még igen nagy kilátásai nyílnak. Fokozhatók az állami erdőknek, az állami vasgyáraknak, sőt az állami bányáknak, különösen a kőszénbányák jövedelmei is. A tőkék elosztása és közvetítésére szolgáló szervezetünk nem mindenben áll feladata magaslatán. Kormányzati, sőt esetleg törvényhozási intézkedésekre lesz szükség, amelyek a hitelélet terén nélkülözhetetlen szabad mozgás veszélyeztetése nélkül a nagy hitelintézetek segítségével és közreműködésével az elhelyezést kereső tőkék gazdaságos és okszerű felhasználását lesznek hivatva biztosítani.

A beszédet sűrűn szakította meg a választók ki-kitörő lelkesedése és mikor végre ért a mai közélet minden redőjébe bevilágító szónoki remekének, a zugó tüntetésnek alig akart vége lenni.

A nagy eljenzés után közkívánatra Vojnits István báró állott fel szólásra és a következőket mondotta:

Vojnits István báró beszéde.

Mélyen tisztelt uraim!

Kedves barátaim!

Azt hiszem, hogy mint bácskai, mint ennek a vármegyének a szülőtte, mint ennek a városnak minden lakójával együtt érző ember az első igaz és kedves kötelességet teljesítem akkor, amikor mindannyiunk nevében zászlómat meghajtom a most elmondott

fényes, tartalmas és minden szív iránt teljes érzéssel való programbeszéd iránt. (Lelkes, hosszantartó eljenzés.) Ez a programbeszéd minden ízében őszinte, igaz és benső volt. (Ugy van!) Ez a programbeszéd egy államférfiúnak első programbeszédje volt, aki ki-tüntetett itt bennünket azzal, hogy amikor a nyilvános pályára lépett, ennek a városnak a bizalmát, szeretetét óhajtja elnyerni azzal a tudattal, hogy amit itt elmond, azt az egész országban hallani fogják. (Lelkes eljenzés.)

Nem politikai programbeszédéről volt itt szó. Itt szó volt arról, hogy egy komoly, higgadt, mindannyiunk által tisztelt, becsült és szeretett férfiú (zajos taps), tisztelt meg bennünket azzal, hogy ennek a városnak felajánlott jelöltségét elfogadta. Sem nem volt céлом, sem nem lesz célom soha a szenvedélyeket felhajtani. (Lelkes és zajos helyeslés.) Magyar emberek vagyunk, őszinték vagyunk, igazak vagyunk, tiszteljük, becsüljük egymásnak a meggyőződését, tudjuk azt, hogy mindnyájan kivétel nélkül ennek a hazának a javát, boldogságát óhajtjuk. (Hosszantartó eljenzés.)

Mélyen tisztelt uraim! Ha evvel tisztában vagyunk, nemesak a haragnak, elkésérésnek, gyűlölségnek a fegyverét nem szabad használnunk, hanem a szeretetnek közös megértését. (Helyeslés. Taps.)

Ezek után a fényes és hatalmas szavak után — amelyek magát a programot illetik — úgy hiszem nem kívánják, hogy azokhoz egy szót is hozzátégyek. Két dolog van, amely mindannyiunknak fület megütötte és mindannyiunknak szívet örömmel töltötte el. (Halljuk! Halljuk!) Az egyik, hogy *nem hallottuk azt a hangot: ezt követeljük, ennek meg kell lenni, hanem hallottuk azt a hangot, hogy mindnyájunk óhaja, törekvése az, hogy ennek a nemzetnek az óhaja a lehetőséghez képest teljesedésbe menjen.* (Lelkes, frenetikus taps és eljenzés.)

Ez az igaz szó! Elvégre az ellenzéknek sokkal könnyebb hangzatos, lelkesítő követeléseket felállítani, amelyeket az uralkodó párt természetesen nem tehet; sokkal könnyebb felelősség nélkül azt mondani, hogy ezt követelem, mint elég felelősséggel azt mondani, hogy ezt megteszem. (Zajos helyeslés.) Akik ma követelnek, nem egy általuk követelt kérdésnél ott voltak akkor, amikor eredménnyel követelhettek volna! Ott voltak, de mit utaltak meg?! (Felkiáltások: Semmit! Csak üres szalmát esépeltek.)

Ilyen programot egy gubernamentális párt nem kívánhat. Az higgadtan, megfontolva átérzi annak a súlyát, amit mond, de csak azt mondja, aminek a teljesítésére az erőt ott látja magában. (Ugy van! Ugy van!)

Engedjék meg, hogy most, mint egy bácskai nem politikai program, hanem szívem és lelkem melegevel üdvözöljem önöket abból az alkalomból, hogy ő nagyméltóságának a jelöltséget felajánlották. (Eljenzés és taps.) Engedjék, hogy arra kérjem önöket, hogy ne tekintsenek itt politikát, hanem azt nézzék: mire vagyunk képesek, mit tudunk. Legyünk bizalommal egy olyan férfiú iránt, aki megjelent itt közöttünk. (Felkiáltás: Eljen Teleszky, a jelöltünk!) Meg vagyok győződve arról, hogy amilyen szeretettel, tisztelettel és nagyra-becsüléssel környékezik őt önök, úgy amint viseltetik ő is a város polgársága iránt és a város jogos és méltányos óhaját épügy, mint az egyeseket teljesíteni fogja. Ezt a zászlót kell győzelemre vinni! (Félkiáltások: arra is visszük!) A jó Isten is megáldott avval, hogy kezünkbe adta az ő zászlóját, áldja meg önöket is azzal, hogy azt győzelemre juttassák! (Szünni nem akaró lelkes eljenzés és taps.)

A gyűlést, amely előre vetette a huszonegyedik diadalt a maga egész teljességében, Vuits János pártelnök zárta be.

A miniszter képviselőjelöltet ezután beláthatatlan sokasága Zenta népének kísérte folyton tüntetve mellette, lakására.

Az ünnepi banket.

A Royal nagytermében este félnyolcokor *nyolcszáz választó* gyülekezett lakomára, a város örömpajjának méltó befejezésére.

Az első pohárköszöntőt *Szűcs Lajos* főgimn. igazgató mondotta a város képviselő-jelöltjére, mire szólásra emelkedett *Teleszky János dr.* és ezzel a hatásos tószittal hódította meg végképen hallgatóságát.

Teleszky János pohárköszöntője.

Tisztelt uraim!

Mint idegen érkeztem ma reggel Zenta városába és most úgy érzem, mintha régi ismerőseim, gyermekkori barátaim közt lennék. Ha érzelmem e változásának okát kutatom, nem találhatom másban, mint abban az igazi magyaros vendégszereteten, mellyel fogadtak és abban az őszinte bizalomban, melyet Zenta város minden polgárának arcáról leolvasok.

Mert — Uraim — az emberi érzések közt egy sines, mely annyira képes volna kiváltani a kölesönhatást a más ember lelkéből, mint a bizalom érzése. És ha én ma nem érzem magam itt idegennek, azt csak annak a bizalomnak köszönhetem, melyet az önök arcáról leolvasok.

Sajnos, hogy elfoglaltságom nem engedi, hogy hosszabb időt tölthessek most körükben és így nagyon rövid, nagyon futólagos az az ismeretség, melyet önökkel kötöttem. Pedig nagyon szerettem volna önöket otthonukban is fölkeresni és szeretteiket is megismerni. Őszintén megvallom, csak egyetlenegy szempont az, amiből nem bánom, hogy ma ez nem sikerült. Súlyt helyezek tudniük arra, hogy ezt a mandátumot semmi másnak ne köszönhessem, mint annak, hogy ennek a nagy magyar alföldi városnak a munkásnépe bennem a munkásembert akarta megtisztelni. Mert minden kornak meg vannak a maga követelményei, a maga erényei. Elődeinknek izzó hazaszeretetére, lángoló szabadság-érzésére, egyéni vitézségére és bátorságára volt szükség, hogy ma Magyarország még Magyarország. Azért hála elődeink önfeláldozásának és bölcsességének, hogy megteremtették azt az alapot, melyen az ország ősi jogainak birtokában saját sorsa felett rendelkezik. Ezeknek a tulajdonságoknak tülzása hajtása azonban hiba volna. A duhajkodásra, az egymással szemben való versengésre ennek a hazának nincs többé szüksége. Szüksége van ezuttal arra, hogy munkával tartsuk meg és fejlesszük azt, amit őseink vérrel szereztek. Uraim! Én tudatában vagyok annak, hogy midőn programomat önöknek előadtam, meglehetősen száraz voltam. Tudatosan tettem. Nem akartam fényes délibábokat festeni, reális követelményeket akartam az urak elé tárni és azt a nagy többséget, melynek bizalmából az országot vezetjük, képesnek és hajlandónak ismerem, hogy amire vállalkozunk, azt támogatásukkal meg is fogjuk tenni.

Visszatérve az előbb mondottakat, sajnálom, hogy nem volt alkalmam az önök családi tűzhelyével és szeretteikkel is megismerkedni. De remélem, hogy legközelebb e mulasztásomat pótolhatom.

Engedjék meg, hogy beszámolhassak az egyetlen csalódásról, melyet tapasztaltam. Azt hittem, hogy módomban lesz mindenkiire külön-külön emelni poharamat, de annyian gyűltek össze, hogy ez teljes lehetetlen. Ugy tekintsek, mintha mindnyájukkal külön-külön kocintottam volna. Azzal fejezem beszédemet, hogy az Uristen Zenta város közönségét jólétben, boldogságban sokáig gyarapítsa. (Hosszantartó zajos eljenzés és taps.)

Azután *Vuits János* a nemzeti munkapárt vezetésére és a kormányra mondott felköszöntőt.

Majd itt is báró *Vojnits Istvánt*, a szeretettel körülrajongott vezért óhajtotta hallani a közönség s addig ostromolta, míg csak a közóhajnak engedve, fel nem emelkedett.

„Mélyen tisztelt uraim, — így szólt — arra a kitaró és szívből jövő felszólításra, amit önök olyan kegyesek voltak hozzám intézni, én is óhajtok egy pár szót szólani.

Enedjék meg, hogy türelmükkel élve konstatahassak egyet. Mikor olyan szerencsés voltam ennek a vármegyének élén állhatni, mikor én is befolytam ennek a városnak ügyeibe néha talán kemény marokkal, akkor azt mondták rólam, hogy basa vagyok. A mai nap beigazolta, hogy nem én vagyok az, hanem az igen tisztelt közönség, mely kényszerít arra, hogy meghajoljak akaratuk előtt. Igaz örömmel és készséggel hajlok meg. Minden egyes nyilatkozat, minden egyes érintkezés jobban-jobban igazolja, hogy közöttünk a rokonszenv és bizalom mindig őszintébb és bensőbb. Ezek után, mélyen tisztelt uraim, engedjék meg, hogy én most úgy szóljak mint egy itteni benszülött. Jogot adtak arra, hogy így nyilatkozzam, miután reám parancsoltak, hogy beszéljek. Mindnyájunkat örömmel és büszkeséggel tölt el, hogy ilyen kiváló férfit volt szerencsénk az itteni jelöltségre megnyerhetni. Minden perc, minden óra, minden érintkezés szorosabbá tette a kapcsolatot, bensőbbé, igazabbá a szeretetet közöttük. Egyrészt az urak látták, mily erőt, tudást és tehetséget nyertek a jelöltben; másrészt látták megnyilatkozni a szívét, mikor a fehér asztalnál szólt önökhöz. Ott künn szárazon, ridegen, a lényeket megfelelően adta elő, amit szükségesnek tart az ország javára. Itt megnyilatkozott benne az emberi szív, kitárta önök előtt, amit a szíve érez. Ezek után én azt kívánom és azt hiszem, mindenki osztja ezen kívánságomat, hogy adjon az Isten minden városnak olyan férfit, mint mi kaptunk szeretett jelöltünkben s akkor minden város boldog lesz és büszke lesz a maga jelöltjére."

Báró Vojnits István beszéde közben is többször s a végen újra megújult az ováció, melylyel mind a bárót, mind a minisztert határtalan lelkesedéssel ünnepelték.

Azután még számos felköszöntőt mondtak, így dr. Biró Károly ügyvéd báró Vojnits Istvánra, Schmausz Endrénre és a többi vendégekre; Schmausz Endre a pénzügyminiszter képviselőjelöltre, Göző János gazdaember báró Vojnits Istvánra; Ercsei Péter bihari képviselő Zenta városára, Szárich Géza polgármester ifj. Vojnits István főispánra; dr. Spitzer Mór ügyvéd gróf Tisza Istvánra; Perjessy László szegedi iparkamarai titkár dr. Teleszky János pénzügyminiszterre, dr. Huszágh Nándor a nagy napi köteleességteljesítésre, Vuits János báró Vojnits Istvánra, mint politikai mesterére, dr. Ellinger Jenő a munkapártra.

A miniszter, mert ütött a bucsúóra, pár szóval elbucszott még párthíveitől, kiknek lelkes eljenzése és a zenekar Rákóczi indulójának akkordjai kísérték ki fogatához, melyen Csákórára hajtatott, hogy vasutra szállva Budapestre utazzék. A képviselők is mind vele mentek.

Ujabb nehézségek.

— Az országos politikából —

Lukács László béketárgyalásai egyelőre belponttra jutottak. Néhány napi tanácskozás után a Justh-párt vezére megint visszatért ahhoz a már unostuntig ismert kijelentéséhez, hogy a parlamenti béke a miniszterelnök által előterjesztett alapon meg nem köthető.

Mi ez az alap? A közvélemény körülbelül tudja, hogy Lukács László miniszterelnök mindenekelőtt egy évre akarja ellátni a véderő szükségleteit, azután meg akar alkotni egyrészt egy demokratikus választójogi reformot és másrészt tető alá akarja hozni a végleges véderőreformot. Azt is tudja a közvélemény, hogy ez az alap feltűnően

hasonlít ahhoz, melyet a Justh-párt most már tíz hónapja obstrukciója céljának hirdet. El lehet mondani nagyjából, hogy Lukács László azt kínálta Justhéknek, amit ezek tíz hónap óta követelnek és erre, az ő saját programjukra, mondták ki Justhék, hogy ez nem megfelelő békealap!

A Justh-párt ezt az ő különös álláspontját természetesen azzal indokolja, hogy Lukács választójogi tervezete nem felel meg a párt igényeinek. A közvélemény nagyjából ismeri már Lukács választójogi tervezetét is. Köztudomású, hogy az a választók mai számát legalább megkétszerezné, hogy általános és egyenlő szavazati jogot biztosít és hogy a jogkiterjesztést kizárólag csak értelmiségi, illetve nemzeti kautélakkal korlátozza. Amit Lukács tervez, az körülbelül a legradikálisabb reform, mely a törvényhozás két házában s a választópolgárok túlnyomó többsége előtt még elfogadásra számíthat. Nehéz tehát elhinni, hogy a Justh-párt e tervezet ki nem elégítő volta miatt tagadta meg a Lukács-fele békeajánlat elfogadását.

Hogy a Justh-párt ma mégis ezzel az ürügygyel tagadhatja meg saját békeprogramjának végrehajtását, az eklatánsan bizonyítja, mennyire igaza volt Lukács Lászlónak, mikor első választójogi tervének visszautasítása után azt ohajtotta, hogy már most Justhék is konkretizálják a maguk választójogi terveiket. Ha ez megtörtént volna, akkor egyrészt a kritika bonkése megállapíthatná, vajjon egyáltalában végrehajtható-e az a reform, melyet Justhék olyannyira titkolnak, megállapítható lenne továbbá, vajjon Justhék dédelgetett tervezete csakugyan különb-e azoknál, amelyeket visszautasítottak, sőt megállapítható lenne, vajjon a Justh-pártnak egyáltalában van-e komoly választójogi tervezete, vagy talán csak minden pozitív szándék hiányában nyargal a mindennel szembeálgaskodó negáció vesszőparipáján?

A helyzet egyébiránt a tárgyalások megszakítása dacára sem mondható reménytelennek. Lukács László nem veszté el türelmét. Bölcsesége, leleményessége, erős idegzete képesíti őt a békéért való küzdelem folytatására. Pártja is valósággal hősiesség önmegtartóztatással nyújt törekvéseinek passzív támogatást. A közvélemény pedig szintén megnyugvással és megértéssel kíséri a tárgyalások egyes fázisait. Lassankint oda fejlődik a dolog, hogy a Justh-párt ellentállása ad abszurdum részleteződik. Világos lesz a közvélemény előtt, hogy ez a párt semmi tárgyi eredményt nem keresett. Mert hiszen ha azt kínálják is neki ma, amit tegnap kért, az se kell neki. Ilyen körülmények közt pedig a Justh-pártot az a veszedelem fenyegeti, hogy eddigi hívei se fogják ezután komolyan venni. Már pedig reménytelen az olyan harc, melynek komolyságában többé nem hisz a közvélemény.

Ezért, ha vannak is újabb nehézségek, a békében még ma se kételkedünk. Ha a Justh-párt közérdekből nem hajlandó az obstrukciót beszüntetni, Lukács László van olyan okos és ügyes politikus, hogy a párt saját érdekét kösse ehhez a békéhez. Ha aztán úgy lesz a kérdés beállítva, hogy Justhék vagy visszaadják a parlament munkaképességét, vagy az ellen is obstruálnak, amit ők maguk követelnek, akkor ebből a dilemmából őket csak a béke útja vezetheti kifelé.

H I R E K.

Újra megnyílt a politikai aréna.

Harcias hangok.

A képviselőház ülése.

— Telefonjelentés. —

Návay Lajos elnök délelőtt feltizenegyor nyitotta meg a képviselőház pénteki ülését. Elparentálta a dán királyt, megemlékezett az erdélyi viharkatasztrófáról és előterjesztette napirend-indítványát, hogy a Ház a véderőjavaslatot tárgyalja szombati ülésén.

Apponyi Albert gróf ellene szól az elnöki indítványnak. Javasolja az amerikai egyezményről szóló törvények és mentelmi ügyek napirendre tűzését. Nem praktikus dolog — ugymond — most a véderőt tárgyalni. Kéri a kormányt, ne lépjen az erőszak terére. *Elítéli az obstrukciót*, de a mai viszonyok közt megengedhetőnek tartja. Kívánja a póttartalékosokra vonatkozó szakasz kikapcsolását.

Justh Gyula: Csatlakozik Apponyi előterjesztéséhez, szomorúan konstatálja, hogy Lukács László miniszterelnök — ugymond — *behódolt a munkapártnak*. További küzdelmet hirdet.

Lukács László: Ez a parlament beteg. Mert nem egyéb beteges állapotnál, hogy a kisebbség vezére elkecseregésében, amiért nem az ő akarata teljesül, földulja az országrendet. Ő hékét akar és nem rajta mulik, ha ez nem sikerül.

Esküvő.

Spitzer Zoltán kir. pénzügyi fogalmazó pünkösöd vasárnapján, május 26-án délelőtt feltizkor esküszik örök hűséget Grüner Alice urleánynak Zomborban, a városi anyakönyvi hivatalban. A polgári esküvőt délben feltizenkettőkor egyházi áldás követi a menyasszony családjának Csonoplyai-ut 6. szám alatti lakásán. *(Külön értesítés helyett.)* — Eddig a családi jelentés, melybe bele kell szőni a közélet rokonszenves hangulatát, mert Spitzer Zoltán éveken át igazán értékes tettekkel tényezője volt a vármegyei publicisztikának.

A szabadkai üzletvezők kinevezése. A szabadkai új üzletvezetőség főbb tisztviselőinek kinevezése már valóra vált. Tegnap reggel kapták meg a kinevezésüket tartalmazó hivatalos okmányokat. Bernát József az új üzletvezető, Vidacs Károly a helyettes üzletvezető és Farkas József a forgalmi és kereskedelmi osztály főnöke.

Zombori esküdtek. Az esküdtek alaprajstromának elkészítése céljából megalkotott összeíró bizottság május hó 22., 23. és 24. ik napjain, mindenkor délután 3 órakor tartandó ülésükön veszi föl az alaprajstromba a városháza tanácstermében esküdtképes férfiakat. Jelentkezni meghatalmazottal is lehet.

Az állami tisztviselők családi pótléka. A Politikai Értesítő szerint a pénzügyminiszteriumban már befejezték az állami tisztviselők családi pótlékára vonatkozó törvénytervezet munkálatait és most a király előzetes jóváhagyása végett Bécsbe küldték. A törvényjavaslat az egy- és többgyermekes állami tisztviselőket részesíti családi pótlékban.

A zombori tőkekamatadó. Zombor város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1912. évre kivetett tőkekamat és járadékadóról szóló lajstrom a pénzügyigazgatóság által felülvizsgáltatván, a városi adóügyosztálynál május hó 14-től 22-ig 8 napon át van közszemlére kitéve, mely idő alatt a felebbezések a városi tanácsnál benyújthatók.

Zombor város májusi közgyűlése.

Zombor város törvényhatósági bizottsága május hó 22-én, szerdán délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Lukács László m. kir. miniszterelnök leírata, melyben úgy a magt. mint miniszterteránsainak kinevezetését közli. 2. A Rákóczi-szoborbizottság meghívása a szoborleleplezési ünnepélyre. 3. A városi tanács jelentése a közgyűlési terem kijavítása s kitarozása iránt. 4. A városi tanács jelentése a városi székház külső részén szükséges kitarozási s megfestési munkálatok végett teendő intézkedés, úgy az ebből felmerülő rendkívüli költségeknek fedezése iránt. 5. A városi tanács jelentése a Koczik-féle alapítványhoz tartozó Zrínyi utcai ház eladására vonatkozó árverési feltételek megállapítása iránt. 6. A városi tanács jelentése a 20-as bizottságnak egy városi szálloda felépítésére vonatkozó javaslata iránt. 7. A városi tanács jelentése a folyó évben szükséges rendkívüli kataszteri fuvarok kiszolgáltatásának engedélyezése s a költségek megszavazása iránt. 8. A városi tanács jelentése a villamosvilágítási bizottságnak az üzemszabadság ellenőrzésével megbízott számvizsgáló bizottság működésének beszámolóra vonatkozó javaslata iránt. 9. Az október 6-iki gyászünnepséget rendező bizottság egy tagjának megválasztása. 10. A földadó bizottság egy tagjának megválasztása. 11. A városi tanács jelentése az 1909. évi hazileteti számadásának letárgyalása és elfogadása iránt. 12. A tisztí főorvos jelentése dr. Lukács Miroslav orvostudori oklevelének meghirdetése iránt. A közgyűlésen Vojnits István főispán elnököl.

Ezüst menyegző. Bászler János és felesége folyó hó 16-án a dozócsütrötökön tartotta meg egybekelésének 25-ik évfordulóját gyermekei és kiterjedt rokonságának részvételével. Az ezüst lakodalmassok ünnepélyes szent misét hallgattak, amely után a vendégek bazaltságos lakomára gyűltek össze az ünneplők vendégszerető házában.

29 fok Celsius. A dének fagyos szentek az idén ugyancsak rácafoltak a nevükre. Délben 29,2 fokot mutatott a hőmérő Celsius szerint s este kánikulai orkán robbant el a város fölött, kevés esővel, de nagy porföregettel. — A meteorológiai intézet jelentése szerint különben változóköny, szeles idő várható, sok helyütt esővel vagy zivatarral és hűsüléssel. Sürgönyjósítás: Változóköny, szeles, sok helyütt esapadék, zivatarok, hűvösebb.

Szanatóriumban a bácskai nábob. Dungserszky Gyököt, az ismert bácskai nábobot, akinek nemrég Budapesten, az Erdélyi horozóban volt afférja, a napokban pedig a pécsi gyorsvonaton Rohonczy Gedeon volt képviselőt inzultálta: — családja egy bécsi sanatóriumba internálta.

Zombori tisztak díjlövészete. A zombori lövészeg társaság és a lövész-sport iránt érdeklődő polgárság május hó 24-én, kedvesülten idő esetén 25-én délután 3 órakor a Sikara erdőben a katonai lövészterem díjlövészetet rendez, mely iránt fölülte élénk az érdeklődés. Nevezési díj 2 korona.

Gyermeknap Őszivácon. Az ősziváci gyermeknap — dacára annak, hogy a legnagyobb esendben folyt le — elég szép eredménnyel fejeződött be, amelyet tisztán az ősziváci urleányok lebilineselő kedvességének köszönhet a rendezőbizottság. A gyermeknap gyűjtésre a következő hölgyek vállalkoztak: Szántó Irénke, Weisz Eugénia, Bikiczki Ivánka, Oláh Ananka, Ruzsits Vidó, Varga Irén, Wortmann Anna, Pevny Katóka és Ananka, Hetteszheim Erzsike, Kabty Lyubica, Szlepesy Kovinka és Kolm Ellus. A gyűjtés eredménye 119 korona 20 fillér.

Kérelem Bács megye tankönyvíróihoz. Fölkérték a következő sorok közlésére: A Bács-Bodrog vármegyei általános tanítóegyesület központi választmánya legutóbbi ülésén azzal bizott meg, hogy: „Az elemi népiskolai tankönyvek egységesítése” című tételtől az egyesület legközelebbi közgyűlésén értekezzen. Ezokból tisztelettel kérem mindazon kartársakat, akik

elemi iskolai tankönyvek megírásánál megynék viszonyait különös figyelemmel tárgyalták, szíveskedjenek azokból 1—1 példányt tanulmányozás céljából alábbi címre küldeni. Kéresemet ismételve vagyok Szabadkán, „Polgári Főiskola”, 1912. május 13. Kartársi üdvözléssel Zatsko Alajos, az „Allami Tanítóegyesület” jegyzője.

Kikar kalocsai kispap lenni?

A kalocsai főgymnázium két szeméniáriumban folyamodó ifjak fölveteli vizsgálata a folyó évben július hó 2-án lesz, az egyházi pályára hivatást érző és a főgymnázium IV—VIII. osztályába járó, szorgalmasan tanuló, jö-erkölesű és ép egészségu pályázók keresztlevellel, időközti iskolai és orvosi bizonyítvánnyal fölszerelt folyamodványukat június hó 10-ig az érseki hatósághoz nyújthatják be. A pályázók közül azok, kik június hó 26-ig lagadó választ nem kapnak, a tanév végén kapott iskolai bizonyítvánnyal ellátva július hó 1-én délelőtt az érseki irodában személyesen jelentkezhetnek.

A zombori iparos dalárda házi estélye. Szombaton este 9 órakor az iparoskör helyiségében összpöbával egybeköltött házi estélyt rendez az iparos dalárda. Vendégeket szívesen látnak. Belépődij nincsen.

Mikora „Bács megyei Függetlenség” elloz.

Ha jobb dolgunk nem volna, most mi is telekurjathatnánk a várost a „Bács megyei Függetlenség” által elkövetett plágiumról, mintahogy ezt erőnek erőjével mivelünk eschtedte az inkollégiális lap társ egy cikknek ártatlan kiollözása miatt. Amde mi nek írjuk meg ezt mi, hisz szépen sorrendre megállapítja a „Bács megyei Függetlenség” egykori szerkesztője. A Zomborban megjelenő „Bács megyei Függetlenség” is foglalkozott annak idején Szemző, bajai főispán ügyével. A cikknek ez volt a címe: „Szemző Gyula letartóztatása”. A cikk egyébként súlyos vádakat tartalmazott a főispán ellen. Szemző Gyula a cikk szerzője ellen rágalmazás és becsületsértés miatt sajtópört indított. Az ügyet szerdán tárgyaltá a szegedi törvényszék esküdtszékében. Szemző Gyula, aki a napokban mondott le főispáni állásáról, nem jelent meg a tárgyaláson. A cikk szerzőségét Bugel Jenő zombori segédtanfelügyelő vállalta, aki annak idején szerkesztője volt a „Bács megyei Függetlenség”-nek. A vádat Gergies Károly dr. ügyész képviselte. A fiatal segédtanfelügyelő védő nélkül jelent meg a tárgyaláson. Az esküdtszék megállapítása után az elnök ismeretle a vádatot. A vádirat fölolvása egy órat vett igénybe. A vádott segédtanfelügyelő nem érezte magát bűnösnek, mert a cikk el nem írta, hanem egy másik lapból vágta. Egyébként a cikkben foglalt vádakra vonatkozólag kért a bizonyítás elrendelését. Miután a vádott előterjesztéséhez a vádhatóság képviselője is hozzájárult, a bíróság elrendelte a valódiság bizonyítását és elnapolta a tárgyalást.

Új templom Zentán. Csernoch János kalocsai érsek Zentán a munkásházak telepén templomot és plébániát épített. A templomepítéshez a földművelésügyi miniszter 6000 koronával járult hozzá.

A veprődi jegyző ügyvédi vizsgálója. Faldér Alajos dr. Veprőd község jegyzője folyó hó 14-én a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt az ügyvédi vizsgát sikeresen letette.

Halálhír.

Jellmann Leopoldina május 16-án déli 1 órakor, életének 76-ik évében jobblétre szenderült. Temetése 18-án délután 1/2 5 órakor lesz a Csikás Benó utca 8. sz. a. levő gyászházban.

Zombor város fája.

Zombor város tanácsa a város folyó évi tűzifa-szükségletének biztosítása iránt az ajánlati versenytárgyalás június hó 1-én Latinovits Szaniszló városi tanácsnok hivatalos helyiségében d. e. 10 órakor fog megtartatni. Ajánlat teendő 300 köbméter cserfára és 500 köbméter bükkfára.

A kerényi szarvasmarha-tenyésztő-egyletről.

A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület fiókját képező kerényi szarvasmarhatenyésztő-egylet alap-

szabályait most hagyta jóvá a m. kir. földművelésügyi miniszterium. A tenyésztő-egylet még a mult évben Bajorországban 2 drb tisztavérű siementali tenyész bikát vásárolt. Nyole drb tenyészbika részére az egészségügyi és szakkövetelményeknek teljesen megfelelő modern istálló építését határozta el. Inhoff József, a vármegyei gazdasági egyesület ügyvezető titkára folyó hó 12-én az istálló építkezésről hosszabb szakelőadást tartott. A közgyűlés az előadó tervét elfogadta. Elfogadta a választmánynak a telekvásárlásra vonatkozó javaslatát is. Elhatározta, hogy minden tag részére istállókönyvet ad ki, amelyben az alap és házszabályok és az összes a törzskönyvezésre vonatkozó adatok befoglaltatnak. Az egylet 1913. tavaszán fejezőversonyi, 1913. január 1-től próbafejéseket rendez, a magyar kölesönös állatbiztosító társaság mint szövetkezet kebelében a helyi fiókot létesíti. Az egylet humánus érzékere vall azon határozata, hogy kiki 1—1 drb tenyészállata után 2—2 koronával járul hozzá Koscher János tehénkárának megtérítéséhez.

Városok vallásfelekezetei szerint.

A magyar városok statisztikai évkönyve, amely nemrég jelent meg Thuring Guszáv dr. egyetemi tanár, a fővárosi statisztikai hivatal igazgatójának szerkesztésében, érdekes adatokat közöl a magyar városokra vonatkozólag. Pontosn mutatja ki a könyv a népesség megoszlását a hitfelekezetek szerint. A törvényhatósági városok között a legtöbb zsidó Nagyváradon van: 12.294, legkevesebb Selmec és Béalabányán, ahol csak 93 zsidó lakik. Mig Pozsonyban 7.110, Miskolcon 8.551 zsidó van. A könyv még az 1910. évi népszámlálást vesszi alapul, de azóta természetesen a lakosság aránylag már növekedett. Római katolikus legtöbb van Szegeden, 91.917. Az analfabéták számában Szabadka vezet, ahol 21.483 analfabéta van. Ezt követi Szeged, ahol 16.971 van.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról

május hó 18-án Zomborban lesz, kéri a hölgyközönséget, illetve mélyen tisztelt vévőit, kiknek kívánágára szívesen teszi tiszteletét, hogyha óhajtanak nála fűzőt rendelni, szíveskedjenek **bajai címére**, vagy **Hirth János** ur és **Refle Évi** dívatüzlete **Zombor** (Kossuth-utca, Falcione-ház) címén vele tudatni. *—

A szerb dalárdák együttes hangversenye.

A zombori gör. kel. szerb egyházi, — valamint a gör. kel. szerb polgári dalárdák vezetőségének nem első kísérlete, hogy együttes karok bemutatásával kedveltesse meg városunk közönségével a dalt s a dalárda tagjaiban a nemes és utógondolat nélküli ambiciót fokozza. A dozó esütörtökön igen neves egyházi zeneszerzők szerzeményeiből mutattak be a dalárdák külön-külön számokat, akiknek a neve elegendő arra, hogy egy zenei izléssel bíró város közönsége háromszor olyan nagytermet, mint a város házáé, zsufolásig megtöltsön. S mit láttunk, a hangversenyen üres tátongó széksorokat.

Közönségünknek a nemes és szép iránti ily nagyfoku érzéktelensége egyenesen megdöbbentő. Hogy a szórakozás elől a közönség nem zárkózik el, kiáltó bizonyítéka az, hogy a kávéházak naponként zsufoltak, a korezmák hemzsegnek a különféle asztaltársaságok beltágjainak dikcióitól s mindenfelől zeneszót hoz fölénk a szellő, ha a város legkisebb utcájába is betévedünk, ahol az alkohol fogyasztásnak cégere van. A városunkba tévedő ötödrangú cirkusz busás nyereseménnyel zárja előadásainak sorozatát, de a kulturintézményeink csak tengődnek, mert nincs

meg sem az erkölcsi, sem az anyagi támogatás, amellyel a nemes és kulturális céljuk elé tolnak nehézségeket elgördíthetnek.

A két dalárda vezetősége s annak elnökei dr. Lallosevits János és Czveits János, főként Czveits György karmester lelkes fáradozása s a tagok kitartó szorgalma, magas színvonalon álló hangverseny részeseivé tette azokat, akik a hangversenyt végig élvezték s megvagyunk győződve, hogy a tegnapielőtti eléggé el nem ítélt közöny a nemes szórakozást kereső dalosokat nem kedvetleníti el, hanem csak fokozza ambíciójukat, mert az egyes számok után fel-felhangzó tetszészaj meggyőzhette őket, hogy akik ott voltak, érezték a dalvársát s méltányolták a fáradságot nem kímélő szorgalmat.

HIRDETÉSEK.

**A ZOMBORI VILLAMOS TELEP
VÁROSI IRODÁJÁT
A TREFORT-UTCÁBÓL
BASA-UTCA
3. SZÁM ALÁ HELYEZTE ÁT.**

Eladó ház.

Flórián-utca 11. számú
ház eladó. Bővebbet
a kiadóhivatalban.

SCHÖN ADOLF

könyv- és zeneműkereskedésében az összes
irodalmi és zenemű újdonságok kaphatók.

514. szám, 1912.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1911. évi 11212., 12210. számú végzése következtében dr. Guttman Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Zombori Hengermalom javára 2500 és 800 korona s járulékaik erejéig 1911. nov. hó 29 én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 4000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és hintók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1911. évi V. 1787/7 sz. végzése folytán 3300 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi augusztus hó 31 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 276 kor. 16 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban Eötvös József-körut 25. leendő eszközlésére 1912. évi május hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Zombor, 1912 évi május hó 8-án.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

SCHÖN ADOLF

könyv- és zeneműkereskedésében az összes
irodalmi és zenemű újdonságok kaphatók.

IZLETES HÁZI ROSZT

kapható május 15-től kezdve
SERES ANTALNÉNÁL
Rókus-utca 33. sz. 10-6

Eladó ház.

Brkics Gávra tulajdonát képező,
Cservenka külvárosban levő, Nemes-
militicsi-utca 27. számú lakház (három
utcai szoba stb), 400 □-ölnél nagyobb
beltelekkel, kerttel szabad kézből

ELADÓ.

Tudakozódhatni: **Pavkovits György**
szerb plébános urnál Zombor, Rákóczi-ut
53. szám alatt.

3-1

988. szám, 1912

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbíró 1912. évi Sp. VII. 302. számú végzése következtében hivatalból képviselt Szénássy és Hoffmann s t. javára 534 korona 85 fillér s járulékaik erejéig 1912. évi április hó 23-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1580 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1912. évi V. 599/2. sz. végzése folytán 534 kor. 85 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. évi december hó 30 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 78 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban Eötvös József körut 25. leendő eszközlésére 1912. évi június hó 1-ső napjának délutáni 3 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Zombor, 1912. évi május hó 8-án.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó

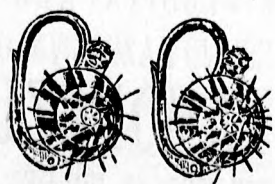
MÁV. pályázás.

:-: BÉRMÁLÁSRA! :-:

Gondolja meg jól, hogy **bérmaajándéknak** legszebb, legolcsóbb és maradandóbb ajándék egy jól kiszabályozott zsebóra láncsal, arany karkötők, ékköves gyűrűk, nyaklánc, amulettek stb. ékszerek, mely rengeteg nagy választékban,

üzletáthelyezés miatt

a legolcsóbban, jótállás mellett beszerezhető:

STEBLER ANTAL

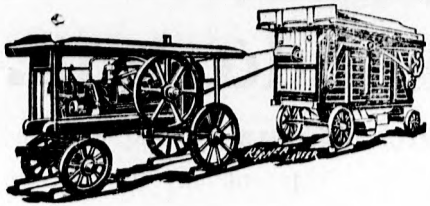
*-1 óras- és ékszerésznél ZOMBORBAN.

Régi tört óra és ékszer aranytárgyak újra
becseréltetnek.

Javitások saját műhelyemben azonnal és jól végeztetnek.

Zalognézi becsú.

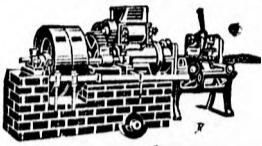
Passaui gépgyár és vasöntöde

szállítja a legjobb **benzinmotoros cséplőkészleteket, gőzcséplőket, stabil benzinmotorokat** jótállás és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

Nagy képes árjegyzékkel bárkinek ingyen szolgál a magyarországi vezérképviselő

Takács Oszkár
Budapest, VI., Nagymező-utca 49.

— Kézvetítő: díjaztatnak. —

Teljes téglagyári berendezések ::
*—14

KOMBINETT JATEK

A szalonban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt és nagyot, fiatal és öregot, szegényt vagy gazdagot egyaránt mesésen szórakoztat. :: Mindenütt kapható.

ÁRA 1 KORONA. *—7

Gyártja: a „Cserépgyár“ R.-T. Kismányán

Minden nagyobb városban állandó bizományi raktárt óhajtván fenntartani, e célra óvadékképes és agilis képviselőket keresünk. ::

A budapesti raktár telefonszáma 170—83

INGYEN

kap egy pompás hangverseny-beszélőgépet, ha 10 lemezt vásárol 20 forintért, de csakis *—34

WAGNER a „Hangszerkirály“-nál

Budapest, József-körút 15. szám.

Okvetlen kérjen lemezejegyzéket. Javító műhely. — Előnyös lemezese!

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk,
Konyhabútor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kerti butort fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk“-bol van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók: 8—8

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Bács: Resch József.
Hódság: Rausch Ede.
Kula: Récei Miksa.
Petróc: Grósz Mór.

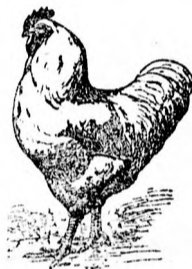
Szabadka: Wachsmann Jenő és Tsa.
Tittel: Nonnenmacher Endre.
Ujverbasz: Seidl Nandor és fia.
Zsabya: Fischer Mayer.

Kitüntetések:

Arad
Budapest
Belgrád
Lovrin
Berlin
Lugos
Nagybeeskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Panesova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka *—11
Temesvár
Veszprém
Wien
Zenta

!! FAJTOJÁSOK !!

Reitter Oszkár főkapitánynál, NAGYBECSKEREKEN kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozott fajtisza telivér

Hőfehér Orpington
Hőfehér Wyondotte (amerikai kitünő téli tojók)
Fekete Langsán
Kendermages Plimut Rocks
Sárga orpington tyúk: továbbá
Hőfehér óriási pekingi kaesa

tojások
darabja
60 fillér!

Rázásmentes biztos csomagolás, faládákban ingyenes!!

ÁLLAMI NAGY ARANYÉRMEK.

Legelső győzelmi díjak, — hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések.

Őszi szállításra fenti állatokon kívül nagytestű angol emdeni libák is előre megrendelhetők. — Darabja 25 korona.

ÓRAK ÉKSZEREK
GRAMOFONOK = LEMEZEK
RÉSZLETFIZETÉSRE IS!
10 évi jótállás mellett

Magyarországon legolcsóbban kaphatók

TÓTH JÓZSEF
CHRONOMETER ÉS MŰRÁS GYÁRI HÁGYRAKTÁRÁBAN
SZEGED, Dugonics tér 14/R.

Számtalan elismeréssel. Órajavítások 5 évi jótállás mellett.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYENES BÉRMENYVÉ

Kincset ér *—18

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bél-működést szabályozó, reménytelenben a legmaka-
::: esebb gyomorhajon is segít. :::

Csomagja (kb. 10—12-szeri használatra) 50 fillér.
Minden gyógytárban kapható.

Borszéki GYÖGYÉSZÜDITŐVIZ

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!

FŐRAKTÁR: 15—14

RÁCZITS és CZVRKUSITS

nagykereskedő cégnél, ZOMBOR.

Ezenkívül minden jobb fűszer- és csemegeüzletben.

LAPUNK

KIADÓHIVATALÁBAN
EGY JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU
TANONCZUL
FIZETÉSSEL FELVÉTEK

Meghívó

A bácsmartonosi szerb földművelők szövetkezete (szövetkezet korlátlan felelősséggel) rendes közgyűlésére, mely **1912. május hó 27-én délután 2 órakor** a szövetkezet hivatalos helyiségében a következő napirenddel tartatik meg:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása.
2. Az igazgatóság 1911. évi működéséről szóló jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A zárszámadás jóváhagyása és az igazgatósági választmányának, valamint a felügyelő-bizottságnak felmentése.
5. Felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
6. Igazgatósági tagok megválasztása.
7. Kiküldött megválasztása a központi gyűlésre.
8. Könyvelő megválasztása.

Kelt Martonos, 1912. május hó 15-én.

Csongradacz Szvetozár,
elnök.

Házelasadás.

Thököli-utcai bérházam, mely bármiféle vállalatnak, gyártelepnek, vendéglőnek, fakereskedőnek, gazdásznak, borkereskedőnek alkalmas, szabadkézből kellemes fizetési feltételek mellett eladó. ::

TELTSCH GÁSPÁR
ZOMBOR. *—8

899/1912. szám.

Árverési hirdetés

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pestvidéki kir. járásbíróóság 1911. évi Sp. II. 1330. számú végzése következtében hivatalból képviselt Francois Lajos s. t. javára 216 kor. s járulékaik erejéig 1912. évi március hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2170 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bolti áruk nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróóság 1912. évi V. 272/3. sz. végzése folytán 216 kor. tőkekövetelés, ennek 1909. évi július hó 9-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 66 kor. 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Szentháromság tér leendő eszközlésére 1912. évi május hó 31-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fogtak adatni.

Zombor, 1912. évi április hó 30-án.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

Hirdetmény.

A Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága részéről áttett iratok szerint a m. kir. kereskedelmi miniszter által 32035/I. A. 1911. sz. a. a gombos-vajszkai ármentesítő és belvizlevezető társulat javára a Bácsordas község határában árvédelmi célokra szükséges ingatlanokra elrendelt kisajátítási eljárás során a nevezett ármentesítő társulat és a kisajátítást szenvedett földtulajdonosok között a kártalanítási árra nézve egyezség létre nem jövén, a kir. törvényszék a Bácsordas község határában fekvő s a kisajátítási összeírásban tüzetesen összeírt ingatlanokra nézve a kártalanítási eljárást az 1881. évi XLI. t. c. 46. §-a értelmében elrendeli.

A kisajátított és kártalanítás tárgyát képező földterületek a jóváhagyott kisajátítási terv és összeírás szerint ezek: a bácsordasi 612. számú betétben Menráth Jánosné sz. Kobetics Anna, Kobetics József, Folk Mátyásné sz. Kobetics Mária, Pécs Lászlóné sz. Kobetics Katalin, Resch Józsefné Kobetics Rozina, Kobetics János, Schuneder Mátyásné Kobetics Teréz és kisk. Kobetics Károly tulajdonául felvett 9222. hrsz. ingatlanból 24 □ öl, a 9222/1. hrsz. ingatlanból 24 □ öl, 9226/2. hrsz. ingatlanból 66 □ öl, és 9226/3. hrsz. ingatlanból 156 □ öl, az 1734. sz. betétben Kaszt Péter tulajdonául felvett 9225/1—a hrsz. ingatlanból 93 □ öl, az 1735. sz. betétben Kaszt Teréz férj. Gillmann Mártonné tulajdonául felvett 9225/2. hrsz. ingatlanból 293 □ öl, a 371. sz. betétben Braunstein János (nős Hajek Mariannával) tulajdonául felvett 9229/2. hrsz. ingatlanból 109 □ öl, az 1122. sz. betétben Butsch Jakab, Butsch János, Weimann Jánosné sz. Butsch Anna, Zweig Boldizsárné sz. Butsch Apollónia és Guszler Józsefné sz. Butsch Katalin tulajdonául felvett 9230/2. hrsz. ingatlanból 180 □ öl, 9230/3. hrsz. ingatlanból 284 □ öl és 9230/3. hrsz. ingatlanból 284 □ öl, — az 1094. sz. betétben Konrád Jánosné Wagner Verona tulajdonául felvett 9233/2. hrsz. ingatlanból 31 □ öl, az 515. sz. betétben kiskoru Baumann Katalin tulajdonául felvett 9234/2. és 9234/3. hrsz. ingatlanokból 31 és 55 □ öl, — az 1009. sz. betétben Weber Mihály (nős Müller Katalinnal) tulajdonát képező 9237/2. és 9237/3. hrsz. ingatlanokból 94 és 115 □ öl, — a 221. sz. betétben Zäpf József (Szikinger Magdolnával) tulajdonául felvett 9238/2. és 9238/3. hrsz. ingatlanokból 62 és 82 □ öl, — az 1081. sz. betétben Zäpf Józsefné Szikinger Magdolna tulajdonául felvett 9241/2. és 9241/3. hrsz. ingatlanokból 95 és 130 □ öl, — a 387. sz. betétben özv. Konrád Györgyné sz. Szikinger Teréz tulajdonául felvett 9242/2. és 9242/3. hrsz. ingatlanokból 103 és 130 □ öl, — az 1037. sz. betétben Gausz Péterné sz. Hungas Anna tulajdonául felvett 9245/2. hrsz. ingatlanból 261 □ öl, — a 278. sz. betétben Auer Konrád (nős Baumann Magdolnával) tulajdonául felvett 9250/2. hrsz. ingatlanból 167 □ öl, — a 992. sz. betétben Keller Ádámné sz. Konrád Teréz tulajdonául felvett 6985. hrsz. ingatlanból 131 □ öl, — a 600. sz. betétben Konrád Jakab (nős Jäger Erzsébettel) tulajdonául felvett 6988. hrsz. ingatlanból 132 □ öl, — a 815. sz. betétben Konrád Fidé (nős Jäger Teréziával) tulajdonául felvett 6989. hrsz. ingatlanból 132 □ öl, — az 1016. sz. betétben Schösser János tulajdonául felvett 6992. hrsz. ingatlanból 180 □ öl, — az 1007. sz. betétben Hack Józsefné sz. Striber Magdolna tulajdonául felvett 6993. hrsz. ingatlanból 174 □ öl, — az 558. sz. betétben kisk. Auer Teréz és Magdolna tulajdonául felvett 6996. hrsz. ingatlanból 299 □ öl, a 6997. hrsz. ingatlanból 308 □ öl és 7000. hrsz. ingatlanból 305 □ öl, — az 1002. sz. betétben Baumgartner Györgyné sz. Teringer Anna tulajdonául felvett 7001. hrsz. ingatlanból 316 □ öl, — a 691. sz. betétben Hauser Ferenc (nős Oszti Juliával) tulajdonául felvett ingatlanból 161 □ öl, — az 54. sz. betétben Ritter Simon (nős Konrád Magdolnával) tulajdonául felvett 7005. hrsz. ingatlanból 148 □ öl, — az 1105. sz. betétben Kuntner József (nős Konrád Reginával) tulajdonául felvett 7008/1. hrsz. ingatlanból 92 □ öl, — az 1104. sz. betétben Kunter János (nős Nettinger Juliával) tulajdonául felvett 7008/2. hrsz. ingatlanból 115 □ öl, — a 958. sz. betétben Matheis Józsefné sz. Fáth Terézia tulajdonául felvett 7009. hrsz. ingatlanból 97 □ öl, — az 1061. sz. betétben Rumbach Mihály, dr. Hofbauer Mihály és Willmann Mátyás tulajdonául felvett 7020. hrsz. ingatlanból 693 □ öl, — az 1035. sz. betétben Hungarsch Genovéva tulajdonául felvett 6876/2. hrsz. ingatlanból 47 □ öl s a 6877/2. és 6877/3. hrsz. ingatlanból és a 6877/ hrsz. ingatlanokból 899 és 97 □ öl s a 6878/2. hrsz. ingatlanból 97 □ öl, — az 1158. sz. betétben kiskoru Szigfrid Irma, Mihály, Sebestyén és György tulajdonául felvett 6882/1—a hrsz. ingatlanból 45 □ öl, a 6883/1—a és 6883/1—b hrsz. ingatlanokból 415 és 28 □ öl, 6883/3—a, 6882/3—a hrsz. ingatlanból 40 □ öl, s 6883/3—a, 6883/3—b hrsz. ingatlanokból 432 és 30 □ öl, — az 1139. sz. betétben Konrád Józsefné sz. Konrád Margit tulajdonául felvett 6882/2—a hr. sz. ingatlanból 54 □ öl, s a 6883/2—a, 6883/2—b hrsz. ingatlanokból 847 és 94 □ öl, — az 1098. sz. betétben Butsch Istvánné sz. Birli Teréz tulajdonául felvett 6885/2., 6885/3. hrsz. ingatlanokból 638 és 14 □ öl, s a 6886/2. hrsz. ingatlanból 66 □ öl, — az 1168. sz. betétben Grünbaum Péterné sz. Birli Magdolna tulajdonául felvett 6887/2. hrsz. ingatlanból 62 □ öl és a 6888/2. hrsz. ingatlanból 766 □ öl, — az 55. sz. betétben Reihnert Jakab és neje sz. Bertrán Katalin tulajdonául felvett 6891/2. hrsz. ingatlanból 1064 □ öl, —

a 472. sz. betétben Milli Tamás (nős Brandt Katalinnal) tulajdonául felvett 6892/2—1., 6892/3. hrsz. ingatlanokból 487 és 192 ö, — a 45. sz. betétben Eisele József (nős Butsch Magdolnával) tulajdonául felvett 6894/2., 6894/3. hrsz. ingatlanokból 487 és 192 ö, — az 1742. sz. betétben Hutterer József (nős Baumann Annával) tulajdonául felvett 6895/2., 6895/3. hrsz. ingatlanokból 993 és 159 ö, — az 596. sz. betétben Birli Ádám (nős Francz Erzsébettel) tulajdonául felvett 9090/2. hrsz. ingatlanból 28 ö, az 1666. sz. betétben Weinmann Ádámné sz. Francz Teréz tulajdonául felvett 9097/1. hrsz. ingatlanból 30 ö, — az 1665. sz. betétben Rechner Józsefné sz. Francz Katalin tulajdonául felvett 9097/2. hrsz. ingatlanból 30 ö, — az 1664. sz. betétben Schvendemann Mártonné sz. Francz Éva tulajdonául felvett 9097/3. hrsz. ingatlanból 30 ö, — az 556. sz. betétben Auer Antal (nős Duhaesek Juliával) tulajdonául felvett 9098. hrsz. ingatlanból 32 ö, — az 1087. sz. betétben Lang József (nős Stein Terézzel) tulajdonául felvett 9099. hrsz. ingatlanból 35 ö, — a 64. sz. betétben Konrád János tulajdonául felvett 8757/1—2. hrsz. ingatlanból 100 és 145 ö, — az 1004. számú betétben 8760. hrsz. a. kisk. Baumann Katalin most férj. Matheisz Jánosné javára irt és illetve a kisajátítási összeírás szerint részben Müller János tulajdonaként is feltüntetett ingatlanból 98+68+98+68+176+122 ö, — a 251. sz. betétben Eisele Gergelyné sz. Auer Anna tulajdonát képező 8761/1—2. hrsz. ingatlanból 157 és 196 ö, — a 250. sz. betétben Auer Ferenc tulajdonául felvett 8766/2—3. hrsz. ingatlanból 245 és 170 ö — és a 252. sz. betétben Haller Jánosné sz. Auer Magdolna tulajdonául felvett 8767/a—3. hrsz. ingatlanból 224 és 190 ö terület.

A kártalanítási eljárásra a kir. törvényszék tárgyalási határnapul 1912. évi június hó (13.) tizenharmadik napjának d. e. 9 óráját Bácsordas közsegházhoz kitézi s arra a kisajátító társulat képviselőjében Berecz Károly igazgató és Tallos Jenő társulati mérnök, gombosi lakosokat, továbbá a kisajátítást szenvedett s fönt megnevezett tulajdonosokat, dr. Rapp András zombori ügyvédet, mint a kisajátítást szenvedettek egy részének képviselőjét, s azonkívül a később ismeretessé váló összes telekkönyvi érdekelteket is a törvényes következmények terhével megidézi azzal, hogy bármelyikük elmaradása az érdemleges határozat meghozatalát gátolni nem fogja, egyszersmind a kiskoru érdekeltek jogainak megóvása céljából Bács-Bodrog vármegye árvaszékét értesíti.

A netán távollevő vagy ismeretlen helyen tartózkodó kisajátítást szenvedettek és érdekeltek részére ügygondnokul dr. Müller János zombori ügyvédet kinevezi s a fenti határnapra ugyancsak megidézi.

A tárgyalás vezetésével dr. Margitai Valér kir. törvényszéki birót bizza meg. Zombor, 1912. évi április hó 29-én. A kir. törvszék mint birtokbiróság.

Dr. Eperjessy Béla,

kir. törvényszéki elnök.

Dékány Zoltán,

3—1

kir. törvényszéki jegyző.

A hódási kir. járásbiróság vezetőjétől.

1912. El. 12/M. 30. szám.

Arlejtési hirdetmény.

A hódási kir. járásbiróság részére 60 köbméter és a járásbirósági fogház részére 15-38 köbméter kemény tűzi hasábfá szükségeltetik; ennek fele folyó évi december hó végéig, másik fele pedig 1912 évi szeptember hó végéig szállítandó a hódási kir. járásbiróság udvarába.

Csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Az ajánlatok borítékára felirandó: Ajánlat a hódási kir. járásbiróság és fogház tűzifa szállítása tárgyában.

Az ajánlatok 1912. évi július hó 3. napjának délelőtti 10 órájáig a kir. járásbiróság vezetőjének hivatalos helyiségében (3. számú szoba) naponta d. e. 9—12 óráig beadhatók.

Bánatpénz fejében 38 kor. teendő le a hódási kir. járásbiróság vezetőjénél naponta d. e. 9—12 óráig, vagy a hirdetmény számára való hivatkozással posta útján is beküldhető, vagy pedig a hódási m. kir. adóhivatalnál letétbe helyezhető, mely esetben az

erről szóló elismervény az ajánlathoz csatolandó.

A beadott ajánlatok a hódási kir. járásbiróság vezetőjének hivatalos helyiségében (3. számú szoba) 1912. évi július hó 3. napján d. e. 10 órakor fognak felbontatni, amikor is az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az odaitélés iránti határozat lehetőleg azonnal felbontás után, de legkésőbb attól számítva 8 nap alatt, vagyis 1912. évi július hó 11. napjáig meg fog hozatni, amely időpontig az ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

A hódási kir. járásbiróság vezetője fentartja azon jogát, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson. — Hódás, 1912. évi május hó 8-án. Dr. Gyengő s. k., kir. járásbiró.

A kiadmány hitelül:

Kardos András,

kezelő.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Nyomatott Bittermann Nándor és Fia cég könyvnyomdájában Zomborban.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű

közönséget, hogy

folyó hó 18-án szombaton

nagy

tombolajáték

az

Elite-kávéházban.

A tombolatárgyak megtekinthetők Schlieszer Testvérek Kossuth Lajos-utcai üzlet kirakatában.

Tisztelettel

az „ELITE“-kávéház tulajdonosa.

Méhészek

mielőtt méhészkészítő eszközöket megvennének vagy méz és viasz készleteket eladnák, forduljanak saját érdekükben ingyen árjegyzékért hozzánk.

Pusztaszentlőrinci méhészet,

Budapest, V., Zoltán-utca 11. szám.

Különlegességek: Amerikai gőzhengeren sajtolt műlepek, frikciós felső, oldal és lánchajtású pergetőgépek, gőzviaszolvasztók, Vulkán füstölő gépek stb. 8—5

565. szám. 1912.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1911. évi 14183. számú végzése következtében dr. Gál Rezső zombori ügyvéd által képviselt Bécsi élet és járadék biztosító javára 3252 kor. 53 fillér s járulékaik erejéig 1912. évi január hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 5000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: csöves kukorica nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbiróság 1912. évi V. 6/3. sz. végzése folytán 3252 kor 53 fil. tőkekövetelés, ennek 1911. évi október hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 285 kor. 52 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Eötvös József-körút leendő eszközlésére 1912. évi június hó 5-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1912. évi május hó 8-án.

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.

Kiadótulajdonos: Bittermann Nándor és Fia cég.